

A KÉPZELETET MEGMOZGATÓ KÖNYVEK

– Felmérés Romániában –

Romániai megyei könyvtárakban néztünk utána szűrőpróbaszerűen annak, hogy a 2011-es esztendő vége felé milyen preferenciáik vannak az ifjú olvasóknak, milyen témákat keresnek inkább, a könyvtárosok pedig hogyan viszonyulnak ehhez a beszerzés terén, és milyen módon követik nyomon ezeket az opciókat.

Kérdéseinkre a következő intézmények válaszoltak (a megfelelő rövidítéssel jelezzük és utalunk rájuk az alábbiakban): „Astra” Megyei Könyvtár, *Nagyszeben* (AMK), Bod Péter Megyei Könyvtár, *Sepsiszentgyörgy* (BPMK), Maros Megyei Könyvtár, *Marosvásárhely* (MMK), Panait Istrati Megyei Könyvtár, *Braila* (PIMK), Vasile Voiculescu Megyei Könyvtár, *Buzau* (VVMK).

Az olvasói preferenciákat illetően szinte egyöntetű a vélekedés: a gyermek és ifjú könyvtárlátogatók előszeretettel keresik a fantasy irodalmat, ennek „határvidékein” pedig szívesen választják a sci-fi és kalandregényeket is. Természetesen a képzeletet megmozgató könyvek közé sorolhatók a romantikus-szerelmes témájú írók is. A fantasy berkeiben a vámpírok, a mágusok és a varázslók uralkodnak – legalábbis ez mutatkozik a kölcsönzési-igénylési mutatók tükrében.

Ebben a témakörben és stílusban alkotó szerzők közül igen népszerűek ilyen módon például Jeff Kinney (*Egy ropi naplója*), J. K. Rowling (*Harry Potter*-sorozat) és Stephanie Meyer (*Alkonyat*-sorozat) – BPMK, MMK, AMK, VVMK –, Kerstin Gier (*Zafirkék*), George R. R. Martin (*Trónok harca, Királyok csatája*), Félix J. Palma (*Az idő térképe*) – MMK –, C. S. Lewis (*Narnia krónikái*), R. L. Stine (*Goosebumps*-sorozat), Tony DiTerlizzi (*A Spiderwick Krónika*) – AMK. A BPMK közlése szerint, némileg eltérően a fenti tendenciáktól, illetve a magyar gyermek- és ifjúsági irodalom jelenlegi felívelő időszakának is tulajdoníthatóan, Leiner Laura *A Szent Johanna gimi*-sorozata nagyon keresett, főként a lányok körében, de jó ideje ugyanennyire kedveltek Thomas Brezina, Meg Cabot, Anthony Horowitz, Nógrádi Gábor, Christine Nöstlinger és Jaqueline Wilson munkái.

Másfelől viszont, jobbra iskolai/tanári hatásra, keresettek a kötelező háziolvasmányok is, amelyek szerzői között több klasszikus, illetve régebbi korokban élt író is fellelhető. A tapasztalat szerint újrakiadásuk akkor

válik keresetté, állapítja meg a BPMK, ha nyomdatechnikailag tetszetős, vonzó külsővel rendelkezik. Ugyanakkor, a PIMK közlése szerint, érdekes jelenség, hogy a háziolvasmányok böngészése, ez esetben a román klasszikus vagy modern szerzők – többek között Constantin Chirita, Mircea Eliade, Silvia Kerim, Fanus Neagu – (újra)felfedezése elvezeti az ifjú olvasókat más, nem kimondottan az életkorukhoz találó, szóló szerzők (Emil Cioran), illetve kortárs írók (Mircea Cartarescu) alkotói világába.

A megkérdezett könyvtárak zömmel az (ismétlődő) olvasói igénylésekre alapozzák a beszerzés tekintetében elvégzett tájékozódásuk irányvonalait, az idevágó adatgyűjtésben pedig a kiadók hírlevelei és honlapjai, a könyvesboltok és az on-line könyvkereskedések kínálata jelentik a főbb forrásokat (AMK, BPMK, VVMK), ezek kiegészülnek a kulturális sajtókiadványokban olvasható ajánlókcal, a könyvvásárokon való „cserkészéssel” (MMK) vagy a Román Nemzeti Könyvtár által kiadott katalógusok adataival (PIMK).

A gyermek- és ifjúsági irodalom beszerzése terén vagy kiegyensúlyozott az arány a klasszikus és modern, illetve a kortárs szerzők (ily módon a kötelező vagy háziolvasmányok és a manapság keresettebb, napjainkban alkotó irodalmárok és az általuk képviselt témakörök) között (AMK, MMK), vagy a kortárs szerzők felé billen el a mérleg nyelve, néha kisebb (VVMK), néha nagyobb (BPMK, PIMK) mértékben.

A fiatalabb korosztályok olvasói ízlésének a fentiekből kiszűrhető alakulását igazolta egyébként a legutóbbi átfogó romániai könyves seregszemle, a bukaresti Gaudeamus nemzetközi könyvvásár 2011. november 23–27. között lezajlott idei kiadása, ahol a gyermek és ifjú olvasók előszeretettel keresték és vásárolták a tudományos-fantasztikus irodalmat, a kaland- és rémtörténeteket, a vámpírregényeket, de érdeklődésüket igencsak felcsiholták a 3D-hatást alkalmazó könyvek is, amelyekből kilépni látszanak dinoszauruszok vagy más, a képzeletet fölöttébb megmozgató szereplők.

(Összeállította: SZONDA SZABOLCS, BPMK, igazgató. Adatközlők: Coca Ana, AMK, gyermekkönyvtáros; Éltés Enikő, BPMK, gyermekkönyvtáros-részlegfelelős; Moldovan Liliana, MMK, részlegvezető; Neagu Dragos Adrian, PIMK, igazgató; Burlacu Sorin, VVMK, igazgató)

*...az ifjú olvasók
előszeretettel
vásárolták a
tudományos-fantasztikus
irodalmat...*